

Handläggare
Anna Johansson
50101

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2018-11-19

Ärendebeteckning
KS 2018/0995

Kommunstyrelsen

Uppföljning intern kontroll 2017 samt revidering av riktlinjer för intern kontroll

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner rapporten om uppföljning av intern kontroll 2017.

Kommunstyrelsen antar reviderade riktlinjer för intern kontroll.

Bakgrund

Enligt reglementet för intern kontroll ska kommunstyrelsen med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll. I de fall förbättringar behövs ska styrelsen besluta om sådana.

Uppföljning av intern kontroll för Kalmar kommun 2017 redovisas i bifogad rapport ”Internkontroll uppföljning – Kommunstyrelsen”. I rapporten redovisas varje process var för sig med en mätare i tre färger för bästa överblick. Färgernas betydelse är enligt följande:

- Rött – Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen inte är tillfredställande. Kommunstyrelsen bör agera mot berörda nämnder och tillse att nämnden säkerställer sin interna kontroll inom processen.
- Gult – Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.
- Grönt – Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

De brister som främst noterats vid uppföljningen av Kalmar kommuns interna kontroll 2017 har varit inom processerna värna om hälsa och miljö, hantera ekonomi, leverera IT-stöd, rekrytera, utveckla och avveckla personal, tillhandahålla lokaler samt tillhandahålla varor och tjänster.

De brister som uppdagats har dock korrigerats, återkopplats och åtgärdats löpande för att förhindra framtida avsiktliga eller oavsiktliga fel. Uppföljning att tillräckliga åtgärder vidtagits sker löpande med påverkan i kommande riskanalyser och interna kontrollplaner.

Uppföljningen visar att riktlinjerna för intern kontroll behöver revideras för att bättre svara mot nämndernas olika förutsättningar. Förändringen innebär att de risker som hanteras av sakkunniga från varje förvaltning inom stödprocess området kommer vara obligatoriska att beakta för samtliga nämnder som tidigare men det kommer finnas möjlighet att göra en ny bedömning av riskvärdet för respektive nämnd.

Utöver den interna kontrollen har externrevision genomförts av kommunens förtroendevalda revisorer. Ett flertal verksamhetsområden har granskats ingående. Förbättringsområden har identifierats där respektive verksamhet har ansvar för att vidta åtgärder.

Den samlade bedömningen är, trots avvikelser, att kommunen sammantaget har en god intern kontroll.

Anna Johansson
Redovisningschef

Bilagor
Internkontroll uppföljning – Kommunstyrelsen
Riktlinjer för intern kontroll

Internkontroll uppföljning - Kommunstyrelsen

Samtliga processer

Ledningsprocesser

Fastställa mål och fördela resurser

- Ta fram statistik
- Ta fram budget och följa upp den
- Hantera mål och uppdrag
- Ta fram underlag genom omvärldsbevakning

Kommentar

Inom denna process har främst risker att göra fel prioriteringar och avvägningar baserat på oklarheter i styrmodellen lyfts fram tillsammans med bristande omvärldsanalyser som kan leda till sämre beslutsunderlag. Om verksamheterna styr mot oklara mål och uppdrag samt med bristande omvärldsanalyser finns en uppenbar risk att de övergripande fullmäktigemålen inte uppnås.

För att minimera denna risk är det viktigt att kommunen har en tydlig styrmodell och att rätt styrsignal (mål, uppdrag, indikator m.m) används till rätt ändamål beroende på vad man vill uppnå. Omvärldsanalyser bör hanteras genom regelbundna avstämningar.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk att resurser är otillräckliga. Risk att resurser är otillräckliga för att utföra förvaltningens uppdrag samt att förvaltningen inte kan möta upp framtidens krav

Risk för att verksamheten inte jobbar mot fastställda mål och att resurserna inte fördelas optimalt. Detta kan bero på flera olika anledningar tex att målen inte är kända hos medarbetarna, att det finns oklarheter i organisationen, att rutiner inte fungerar med mera. Det finns risk att mål, uppdrag och beslut som inte finns med i verksamhetsplanen utan i andra handlingsplaner, strategier och program inte följs upp.

Risk felbedömning omvärldsrisker. Risk att förvaltningens tjänstemän blir överhopade med information och gör felbedömningar. Risk för att oväntade händelser inträffar som påverkar verksamheten och ekonomin. Risk att felaktiga prognoser leder till felaktiga satsningar/indragningar.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att kommunens ekonomi försämrats och därmed kan påverka nämndens uppdrag och förutsättningar
- Risk att verksamhetsplanerna ej följer de politiska uppsatta målen och att resurserna styrs fel.
- Risk att nämnden kan påverkas av att förvaltningen gör fel omvärldsanalyser som leder till sämre beslutsunderlag för nämnden.

Kontrollmomenten kopplade till riskerna i denna process har inte noterat några avvikelser. Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Organisera, leda och följa upp verksamheten

- Följa upp verksamheten
- Stödja, styra, samordna genom verksamhetsledningssystem
- Leda och fördela arbetet
- Bevaka och informera om lagar och förordningar

Kommentar

I denna process handlar det i stort om att styrning och ledning ska minimera riskerna för att verksamheterna inte bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Ändringar i lagar och regler ska bevakas och hanteras. system, rutiner och roller ska säkerställa styrningen, där verksamhetsledningssystemet är ett viktigt verktyg. Uppföljning av verksamhet och ekonomi ska samordnas för att ge svar på var verksamheten befinner sig, vart man är på väg och hur man står sig i jämförelse med andra kommuner.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk för dubbelarbete alternativt att uppgifter inte blir utförda eller utförs på ett felaktigt sätt.

Kontrollerna visar att risken infallit hos trots aktiviteter med gränsdragningslista mellan förvaltningarna, viss otydlighet har påvisats i ansvarfördelningen och kräver vidare aktivitet för att risken ska bedömas som mycket liten eller liten. Detta gäller dock inte genomgående för alla nämnder som kontrollerat risken utan kontrollen har också påvisat acceptabelt utfall.

Risk - Organisationsförändringar. Organisationsförändringar skapar mer eller mindre oro i verksamheterna. Risk för att arbetsuppgifter inte är kända av medarbetarna eller är otydligt utformade/preciserade. Det finns risk för att arbetsuppgifter "faller mellan stolarna". Kontrollerna har påvisat acceptabelt utfall.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att verksamheten inte hinner anpassas vid lagändring
- Risk att verksamheten inte kan ledas och styras optimalt
- Risk för otydliga/ej kända arbets- och uppdragsbeskrivningar.
- Risk att nämndens beslutade kravrutin ej följs.
- Risk för att verksamheten inte hinner anpassas vid lagändring
- Risk för bristande beslutsunderlag

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Huvudprocesser

Allmänt främja Kalmars näringsliv

- Lotsa företagare i den kommunala organisationen
- Genomföra företagsbesök
- Erbjuda ändamålsenliga lokaler för det lokala näringslivet
- Genomföra starta-eget kurser
- Hantera etableringsfrågor

Kommentar

Den främsta risken inom denna process är att kommunen skulle uppfattas som att man inte stödjer Kalmars näringsliv.

Det kan finnas risk för att företagare inte lotsas rätt i den kommunala organisationen. Sannolikheten för att risken inträffar ses som låg då kommunen har ett internt samarbete och god kompetens finns hos kommunens företagslotsar. Konsekvenserna värderas som allvarlig då det skulle kunna leda till att näringslivet i Kalmar inte utvecklas optimalt. Det sammavägda risktalet innebär att den identifierade risken inte kräver något kontrollmoment i internkontrollplanen vid årets riskanalys. Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Bedriva samhällsskydd och säkerhetsarbete

- Planera åtgärder inför extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap
- Tillhandahålla räddningstjänst
- Arbeta med frågor inom förebyggande brandskydd

Kommentar

Risker inom denna process är bland annat att inte tillhandahålla en likvärdig räddningstjänst till alla invånare.

I de egna verksamheterna handlar riskerna bland annat om konsekvenser av brister i det systematiska brandskyddsarbetet. Riskerna hanteras med utarbetade och verkställande av rutiner för arbetet och utbildningsinsatser bland personalen. En annan risk är konsekvenserna av en större skada som gör att verksamhetslokaler inom exempelvis barnomsorg, skola eller äldreomsorg måste evakueras.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk för bristande kunskap om ansvarsfördelning av brandskydd. Hanteras genom stickprover på nya/uppdaterade hyresavtal per tertiäl att gränsdragningslistan har tagits fram tillsammans med hyresgästen. Stickproverna visar på ett acceptabelt utfall.

Risk för brand i serverhall. Hanteras genom slutbesiktning att den nya serverhallen enligt MBS:s krav. Utfallet av kontrollen innebär att serverhallen godkänns enligt kraven för myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att samhällsskydd och säkerhetsarbete inte sker optimalt.
- Risk - Brand.
- Risk för IT intrång/säkerhet.
- Risk för brand i verkstadens däcksförråd.
- Risk för drunkningstillbud/olycka.
- Risk för att el slås ut.
- Risk för att vattenförsörjningen slås ut.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Bidra till individers utveckling och lärande

- Leda och stödja barns utveckling och lärande i förskola och pedagogisk omsorg
- Leda och stödja elevers utveckling och lärande i förskoleklass, fritidshem, grundskola och grundsärskola
- Anordna gymnasial vuxenutbildning
- Bedriva och utveckla gymnasial utbildning
- Bedriva och utveckla kommunal vuxenutbildning

Kommentar

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk - diskriminering och kränkande behandling. Risken handlar om kontroll av stödprocessen vid diskriminering och kränkande behandling ger det stöd som behövs. Endast smärre redaktionella förändringar har gjorts efter synpunkter från bland annat skolkuratorer. Korrigeringarna har gjorts löpande och inga andra avvikelser har noterats utan att utfallet av kontrollen anses acceptabelt.

Risk - Anmälan vid misstanke om att barn far illa. Uppföljning av stödprocessen vid misstanke om att barn far illa har inte visat på några avvikelser.

Risk - Elevers frånvaro i skolan. Risken har hanterats genom uppföljning av stödprocessen för elevers närvaro i skolan. Kontrollen påvisar inga avvikelser.

Risk - Barns utveckling i förskolan. Hanteras genom uppföljning av stödprocess för barns utveckling i förskolan. Kontroll av processen under året har inte påvisat några avvikelser.

Risk - Brister i tillförlitlighet i ekonomiska underlag till enheterna. Risken har hanterats genom att respektive enhets ekonom kontrollerat tillförlitligheten i beräkningsunderlagen. Ingen större händelse har inträffat under 2017 som kunnat utgöra en risk för verksamheten. Utfallet har bedömts som acceptabelt.

Risk - Elevers målpuppfyllelse i grundskolan. Risken har hanterats genom uppföljning av stödprocessen för elevens målpuppfyllelse i grundskolan. Kontrollmomentet har inte fallit ut med några avvikelser.

Risk - Nyanlända elever. Hantering av risken har skett genom uppföljning av stödprocessen för nyanlända elever. Kontrollen påvisar inga avvikelser.

Risk - Att inte kunna erbjuda förskoleplats i rätt tid, i rätt område. Hanteras genom bevakning av detaljplaner. En översyn av de processer som kan göras för att korta ledtiden från identifierat behov till att en förskola färdig att tas i bruk. Bedömning av risken har varit svår. Lokalfrågan kommer fortsatt att bevakas i internkontrollplanen för 2018.

Risk - Att inte ta del av statsbidrag. Risken hanteras genom att planeringssekreterare och ekonom håller sig informerade om nya statsbidrag samt villkoren i befintliga statsbidrag. Kontrollen har inte påvisat några avvikelser.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att vuxenutbildningen inte kan utföras på ett optimalt sätt.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Främja ett rikt kultur- och fritidsliv

- Erbjud kulturaktiviteter
- Erbjud undervisning
- Svara för informationsförsörjning
- Stödja föreningslivet
- Sköta inom- och utomhusanläggningar för idrott och friluftsliv

Kommentar

Riskanalysen fokuserar kring vad eventuella brister i administrationen av kultur- och fritidsverksamheten kan medföra.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk att konstregistret ej är uppdaterat. Risk att ej ha full koll över kommunens samlade konst. Interna uppföljningsrutiner och rapporterade uppgifter från andra förvaltningar har kontrollerats. Kontrollen har utfallit med acceptabelt resultat.

Risk att beslutade uthyrnings- och fördelningsprinciper inte följs. Kontroller har utförts på vinterfotboll samt inomhushallar. Kontrollerna har inte medfört några avvikelser.

Risk att bidragsbesluten inte är korrekta. Stickprovskontroller har genomförts för att kontrollera att föreningsstöd inte utbetalats utan att det finns erforderliga underlag eller att fel aktiviteter har registrats. Inga avvikelser har noterats.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för bristande tillgänglighet vid lekplatser och bryggor.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Förvalta och utveckla det fysiska samhället

- Prioritera och samordna fysisk planering
- Handlägga lantmåterifrågor
- Planera trafikmiljön
- Handlägga lov enligt PBL
- Producera och hantera geografisk information
- Planera för infrastruktur/kommunikationer
- Planera mark till bostäder och verksamhet
- Sälja anläggningstillgångar
- Förvalta och utveckla allmän platsmark
- Förvalta och utveckla kommunal mark
- Hantera bidrag till enskilda vägar
- Hantera markreservationer
- Handlägga parkeringstillstånd och tillfälliga markupplåtelse
- Genomföra exploatering och investeringar
- Bedriva tillsyn enligt PBL
- Handlägga anmälan enligt PBL

Kommentar

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk – Nya nationella krav avseende bostadsbyggande. Kontinuerlig kontroll och uppföljning av riksdagens och boverkets rekommendationer och beslut avseende bostadsbyggandet har skett. Kontrollen har genomförts utan anmärkningar.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att detaljplaneprocessen och genomförandeprocessen inte följs.
- Risk för att processen för markreservationer inte följs.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Svara för vård, omsorg och sociala tjänster

- Hantera invandrar- och flyktingfrågor
- Lindra effekter av arbetslöshet
- Ansvara för stöd, omsorg och vård till äldre och till personer under 65 år med mindre omfattande funktionsnedsättningar
- Ansvara för individ- och familjeomsorg och omsorg om personer med funktionsnedsättning
- Tillhandahålla olycksfallsförsäkring

Kommentar

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk för att boende saknas för invandrare och flyktingar. Sannolikheten och konsekvensen att kommunen inte löser boendefrågan för invandrare och flyktingar har bedömts som stor. En kontinuerlig uppföljning för beredskap av bostäder har skett. Utfallet av uppföljningen har bedömts som acceptabelt.

Risk för att överförmyndarverksamheten inte kan utföra sina åtagande. Risk att verksamheten inte uppfyller olika krav då den för närvarande är hårt belastad. Risk att gode män saknas då behovet ökar. Kontroll har skett att framtagna processer, rutiner och övriga dokument är aktuella och följs. Processer har granskats inom området och inga avvikelser har noterats.

Risk – Förändrat ersättningssystem för ensamkommande. Personell övertalighet och pågående hyreskontrakt som ej kan avslutas trots minskade behov. Kontrollmomentet för denna risk är integrerad i målstyrningen och innefattar en indikator. Indikatorn har uppfyllts.

Risk – Förändrad tillämpning av LSS-lagstiftning gällande personlig assistans. Risk för brist på bostad med särskild service kan uppstå och kostnadsökningar. Månadsvisa kontroller av kostnaden och ärenden har utförts där försäkringskassan gjort en förändrad bedömning. Uppföljningen har kontinuerligt redovisats i socialnämnden med acceptabelt utfall.

Risk – Brist på bostäder. Försvårar flytt från bostad med särskild service till ordinärt boende, gör att servicebostäder beviljas till personer som har rätt till insatsen men som inte vill ha det stöd som ingår i bostaden, riskerar att leda till att personer med samsjuklighetsproblematik inte får sina behov tillgodosedda, stort ökat antal unga vuxna ensamkommande riskerar att bli kvar i HVB/stödboende. Kontroll och analys har gjorts månadsvis av statistik gällande hemlöshet. Kontrollen visar att tillgången på bostäder har blivit bättre under året jämfört med föregående år även om det fortfarande saknas boendialternativ till klienter som inte klarar eget lägenhetsboende. Utfallet har bedömts som acceptabelt.

Risk – Bristande samverkan med Landstinget i Kalmar län. Kontroll av antal placeringar där kostnader delas mellan landstinget och kommunen har gjort under året samt kontroll av antal avvikelser i LISA (avvikelse system mellan kommunen och landstinget). Utfallet av kontrollerna påvisar avvikelser avseende delfinansierade placeringar av landstinget avseende barn och ungdomsplaceringar. Finns inte tillräckligt tydligt lagstöd när det gäller ansvarsfördelning vilket inte ger ett acceptabelt utfall. Antal avvikelser i LISA har dock minskat och utfallet har bedömts som acceptabelt.

Risk – Ökade behov av försörjningsstöd. Risk för ökat behov av försörjningsstöd där arbetslösheten är orsaken. Kontroll har utförts av antalet hushåll med försörjningsstöd som har orsakskoden arbetslöshet. Utfallet har bedömts som acceptabelt. Antal hushåll med försörjningsstöd har minskat under året.

Risk – Svårigheter att rekrytera familjehem. Barn och ungdomar riskerar att inte få sina behov och sina rättigheter till kontinuitet och trygghet tillgodosedda på grund av svårigheterna med att rekrytera familjehem. Antalet konsulentstödda placeringar har kontrollerats och trots ökade insatser för att rekrytera familjehem fortsätter antalet konsulentstödda föreningar att öka. Utfallet av kontrollen är inte acceptabelt men aktiviteter i form av utbildning och handledning av egna familjehem fortsätter under 2018 samt ytterligare samarbete med länets kommuner kommer ske under 2018.

Risk för sekretessbrott i verksamheten. Nämnden hantera en stor mängd information om personliga förhållanden. För att kontrollera risken har en löpande uppföljning har skett i avvikelsystemen Lex Sarah och tyck till.

Risk – Samverkan med polismyndigheten. Genom ny polisorganisation har förutsättningarna för handräckning och för annat polisiärt stöd i akuta individärenden förändrats. Till följd av detta har beslutade åtgärder försenats eller inte kunnat verkställas. Avstämningsspunkt på Verksamhetsområde mottagning och utredning ledningens genomgång varje månad har kunnat påvisa ett acceptabelt utfall trots polisens numera restriktiva medverkan vid handräckning i sociala ärenden. Det har inneburit att nämnden har mött upp med anpassat arbetssätt, egna rutiner och avtal med andra aktörer. Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att flyktingsituationen ökar och därmed påverkar omsorgsverksamheten.
- Risk för avbrott i vattenförsörjningen.
- Risk för avbrott i elförsörjning i verksamheten.
- Risk för att beslut inte verkställs inom laglig tid.
- Risk för sekretessbrott i verksamheten.
- Risk att resurserna inte är tillräckliga för att lindra effekten av arbetslöshet.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Värna om miljö och hälsa

- Bidra till säker livsmedelshantering
- Erbjud energirådgivning
- Hantera frågor om naturvård
- Hantera avfall

- Ta emot felanmälan
- Bidra till bättre livsmiljö för människor, djur och natur
- Hantera strandskyddsdispens

Kommentar

Inom processen finns identifierade risker inom bland annat följande områden:

Risk att det finns brister i egenkontroll. Hanteras genom uppföljning av relevanta checklistor inom egenkontrollen. Inget utfall kan rapporteras från detta kontrollmoment eftersom ingen uppföljning var gjord vid uppföljningstillfället.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- *Risk att tillbud och olyckor inte rapporteras.*
- *Risk för ammoniakutsläpp ishallar.*
- *Risk för kemikalieutsläpp.*
- *Risk för olyckor på lekplats/utegym*
- *Risk för smittspridning.*
- *Risk för skada på grund av ej korrekt tillagad kost.*
- *Risk specialkost*
- *Allergier, att icke godkända kemikalier används*
- *Smittspridning, att icke tillräckliga effektiva kemikalier används vilket kan leda till smittspridning.*
- *Risk för felaktig hantering av massor för deponi.*

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.

Stödprocesser

Hantera ekonomi

- Hantera redovisning och övrig ekonomiadministration
- Hantera finansförvaltning
- Handlägga finansieringsfrågor
- Arbeta med dagliga ekonomiprocesser
- Arbeta med fastighetstaxering

Kommentar

Risker inom detta processområde avser främst brister inom ekonomiadministrationen. Riskanalysen fokuserar framförallt på ekonomisk skada, förtroende skada och att ej tillförlitlig redovisning kan leda till att beslut fattas på felaktiga grunder.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk - Brister i hanteringen av attest och firmatecknare. Risken har hanterats genom stickprovskontroller att beslutsattest har skett av rätt person i enlighet med gällande attestförförteckning, samt jävs och integritetsreglerna enligt reglementet för verifikationer. Utfallet av kontrollen visar att de flesta nämnderna inte påvisat några avvikelser dock i de fall avvikelser noterats har återkoppling skett till berörda samt ledningsgrupp. I ett fall har inte samtliga kontroller utförts enligt internkontrollplanen men samtliga utförda kontroller har visat på acceptabelt utfall.

Risk - Brister i hantering av leverantörsfakturor. Har hanterats genom stickprover av kontering mot gällande kodplan kommunbas13, korrekt dokumentation av representation, kurser och resor samt kontroller av förfallna fakturor vid månadsbryt. Avvikelser har tyvärr konstaterats och en uppföljning till enheterna kring gällande regelverk har skett löpnade vart efter avvikelser har noterats.

Risk - Brister i redovisningen. Risken har hanterats genom kontroller via stickprover av bokföringsorder, avstämning av balanskonton sker regelbundet, att intäkter inte redovisats på kostnadskonton och tvärt om, att kod för motpart används vid kontering, att räkenskapsmaterial arkiveras enligt dokumenthanteringsplanen och investeringar uppfyller kraven enligt redovisningslagen. I ett fall har dokumenthanteringsplanen visat sig vara inaktuell men var under uppdatering. Inga avvikelser har konstaterats i övrigt.

Risk - Brister i hantering av kundfakturor. Risken har hanterats genom kontroller avseende korrekt debiterade avgifter stämmer överens mot tagna taxor och avtal, att rutinerna för ströfakturering följs upp mot budget, kontroll av nollfakturering med familjer med helt nedsatt barnomsorgavgift stämmer mot beslutsunderlag, kontroll av familjesammansättning som har betydelse för barnomsorgsavgiften för den enskilda familjen, inkomstjämförelse mellan familjens angivna inkomst och den taxerade förvärvsinkomsten. Avvikelser har förekommit när det gäller korrekt debiterade avgifter som föranleder en fortsatt bevakning i internkontrollplan 2018.

Risk - Brister i hanteringen av mervärdesskatt. Hanterats genom stickprovskontroller av representation och hyra/leasing följer avdragsreglerna. Tyvärr påvisar kontrollmomentet avvikelser som föranlett aktiviteter avseende utbildning och information till berörda parter.

Risk - Brister i hanteringen av kontanter eller motsvarande stöldbegärliga värdepapper. Kontroller har gjorts att utskitterade handkassar är aktuella, redovisade handkassors underlag är korrekta. Kontrollerna har inte påvisat några avvikelser.

Risk - Brister i utbetalning till fristående enheter. Kontroll av framtagna underlag för utbetalningar till fristående enheter har skett. Kontrollen har inte påvisat några avvikelser.

Risk för att fakturor inte blir betalda i tid. Risken har hanterats genom en fakturakontroll att fakturorna betalas innan förfallodagen.

Risk - Brister i redovisningen av momsersättning för särskilda boendeformer. Kontinuerlig genomgång har skett av att nya boenden lagts till samt att boende som upphört plockats bort ur ansökan av de månatliga underlagen för momsredovisningen. Kontrollen är genomförd utan anmärkning.

Risk - Brist i hantering av betalkort. Kontroll av att inköp med inköpskort ej görs hos leverantörer som det finns ramavtal med. Av 589 kortköp har endast 35 avvikelser noterats, resultatet bedöms som tillfredsställande.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk - Brister i hanteringen av rekvisitionsblock och inköpskort.
- Risk för brister i uppdateringen av uppgifter i Procapita vård och omsorg.
- Risk- kontroll av växelkassar.
- Risk för brist i hantering av attest.
- Risk-fakturabetalning i byggprojekt.
- Risk i reglering av hyreskontrakt.
- Risk - Brister i finansförvaltning och likviditetsplanering.
- Risk - Rekvisitioner.
- Risk för felaktigheter i samband med återsökning av stadsbidrag.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.

Hantera ärenden och dokument

- Hantera post
- Hantera arkiv och bevarandefrågor
- Hantera skrivelser och frågor från kunder/medborgare
- Hantera uppdrag och projekt från nämnd/styrelse och kommunfullmäktige

Kommentar

Inom denna stödprocess har risker främst identifierats inom möjliga brister i arkiveringen men även inom dokumentation och informationsöverföring. Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk - för att diarieföring och gallring inte sker enligt gällande lagstiftning, att räkenskapsmaterial inte förvaras på ett korrekt sätt och arkiveras enligt gällande arkivplan. Risken har hanterats genom kontroll av rutinen för förvaring, diarieföring och gallring. Enheterna har god kännedom om dokumenthanteringsplanen och följsamheten är god med ett fåtal undantag. I de fall där avvikelser noterats har dessa åtgärdats.

Risk för att dokument blir svåra att läsa eller inte återfinns. Kontroll har gjorts att rutinen följs. Avikelser har noterats men samtidigt åtgärdats. Viss oklarhet råder gällande hur elektronisk information ska arkiveras och gallras. Avsaknad av eget elektroniskt arkiv för kommunen har noterats.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att diarieföring och gallring inte sker enligt gällande arkivlag.
- Risk i ärendehantering.
- Risk för att post blir försenad eller inte kommer fram.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Informera och kommunicera

- Välja hur vi ska informera
- Publicera och samordna Kalmar.se
- Hantera presskontakter
- Producera trycksaker

Kommentar

Inom informations- och kommunikationsområdet har identifierats följande risker:

Risk att tillbud inte rapporteras. Verksamheten upplever det som svårt eller känner inte till hur de ska rapportera tillbud och olyckor. Konsekvensen om detta inte rapporteras bedöms som stor då de kan leda till olyckor. En aktivitet att informera på alla samverkansmöten i alla förvaltningar om vikten att anmäla tillbud har genomförts.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för utsatthet i sociala medier.
- Risk för att informationen inte når fram eller att den inte tas emot.
- Risk för att informationen är felaktig.
- Risk att obehöriga får tillgång till information.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Leverera IT-stöd

- Bistå med IT-stöd
- Införa och hantera drift av IT-system
- Förändra IT-miljön
- Leverera ny dator-arbetsplats

Kommentar

Inom processen leverera IT-stöd har följande risker identifierats:

Risk för att verksamheten inte får tillgång till information i verksamhetssystemen. Hanteras genom att support säkerhetsställs genom avtal med respektive leverantör genom systemförvaltare. Systemförvaltare säkerhetsställer en daglig drift. Något utfall finns inte rapporterad för kontrollmomentet.

Risk – Handläggarkartan. Kontroller har skett av att handläggarkartan är korrekt. Kontrollerna har genomförts utan anmärkningar.

Risk att det finns oklarheter i befogenheter och ansvar. Risk för oklarheter i befogenheter och ansvar gällande IT-system. Systemförvaltningen av IT-system ligger i vissa fall ute på enheterna som använder/har köpt in systemen. Oklarheter kan då uppstå vilka befogenheter systemförvaltaren respektive kommunens IT-avdelning har och vem som är ansvarig för vad. Granskningen av systemförvaltarmodellen och ny informationssäkerhetspolicy. Inga avvikelser har påvisats under året och arbetet systemförvaltarmodellen fortsätter under 2018.

Risk oklarhet kring IT leveransens tillgänglighet. Information saknas om vilket system som behöver prioriteras vilket kan leda till en felaktig prioritering. Information om vad verksamheten förväntar sig av ett system saknas. Utfallet av kontrollen påvisar avvikelser. Prioriteringslistor saknas hos förvaltningarna. Aktiviteter på grund av utfallet är att prioriteringslistan görs till en del av systemförvaltningen på centralnivå för att minimera risken. Brist på prioriteringslistor har även lyfts till kommunens säkerhetssamordnare.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk- Brist i IT-stödets funktioner.
- Risk för att IT-system inte stödjer verksamheten.
- Risk för att IT-system eller telefonisystem inte fungerar på avsett sätt.
- Risk att system köps ute i verksamheter utan IT:s kännedom.
- Risk att våra IT-system som förvaltningarna är systemägare för ej har fullgod drift och backupstruktur.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.

Rekrytera, utveckla och avveckla personal

- Rekrytera personal
- Genomföra löneöversyn
- Genomföra förhandlingar
- Arbeta med kompetensutveckling
- Arbeta med personaladministration
- Stödja utvecklingen av en attraktiv och frisk arbetsplats
- Administrera lokal och central samverkansgrupp
- Genomföra tvisteförhandlingar
- Genomföra intresseförhandlingar
- Handlägga pensionsfrågor
- Hantera och utbetala lön
- Arbeta med systematiskt arbetsmiljöarbete
- Handlägga arbetsgivarens rehabiliteringsansvar
- Arbeta med vårt inre miljöarbete

Kommentar

Inom denna process finns identifierade risker som främst rör kompetensbrist, omfattande personalomsättning, hög sjukfrånvaro, svårigheter att rekrytera inom vissa yrken samt risker inom löneadministrationen. Identifierade och kontrollerade risker samt utfall av dessa redovisas nedan:

Risk – Nationell arbetskraftsbrist. Det finns brist på flera av förvaltningens yrkeskategorier. Brister har konstaterats. Kompetensbrist finns i stora delar av landet men bristen varierar mellan storstäder och mindre orter.

Risk omfattande personalomsättning. Eftersom det finns brist på kompetent personal inom kontorets yrkesgrupper finns det en överhängande risk att personal flyttar på sig. Kontroll av hur omfattande personalomsättning är har utförts. Utfallet visar att personalomsättningen har ökat under året jämfört med tidigare år. Aktiviteter har dock utförts för att få vetskap om varför medarbetare valt att lämna förvaltningen samt stötning till rekryteringsidan för att fylla de tjänster som blivit vakanta sammantaget blir bedömningen att utfallet är acceptabelt.

Risk – Omfattande sjukfrånvaro, stress. Hög arbetsbelastning och förändrade prioriteringar kan innebära att personal blir stressade och att sjukfrånvaron höjs. Kontroller av sjukanmälningar har genomförts att anmälningar fungerar och utförs enligt rutin beslutad av kommunstyrelsen. Kontrollen påvisar acceptabelt utfall. Kontrollmoment att sjukfrånvaro och stress inte är för omfattande har också utförts. Kontrollen visar att sjukfrånvaron har minskat jämfört med föregående år samt att antalet anställda som inte alls varit sjuka, dvs. frisknärvaron har ökat. Utfallet bedöms som acceptabelt.

Risk- Kompetensbrister. En hög takt på lagförändringar innebär att det krävs en högnivå på kompetensutveckling. Kontroll har utförts att det inte finns kompetensbrist. Utfallet bedöms inte som acceptabelt men aktiviteter har genomförts för att minska risken. En del tjänster har ersatts med konsultstöd. För att minska personalomsättningen har förvaltningen framförallt satsat på att utveckla befintlig personal genom kompetensutveckling och ökat ansvar.

Risk - ökande vistelsetider i förskolan urholkar personaltäckheten. Kontroll av ökande schemasnitt i förskolan har skett för att hantera risken. Kontrollen har fallit ut med acceptabelt värde.

Risk att inte kunna rekrytera med rätt kompetens. Risken hanteras genom kontroll att kompetensutvecklingsplanen synkroniseras med verksamhetens behov, uppföljning av genomförda internutbildningar och uppföljning av tillsatta tjänster. Inga avvikelser har noterats.

Risk som uppstår till följd av hög sjukfrånvaro. Hanteras genom uppföljning av sjukfrånvaro samt kontroll att rätt antal anställda finns på resurscentrum så det motsvara behoven.

Risk att förvaltningen inte kan säkerhetsställa kompetensförsörjningen, personalförsörjning och kompetensutveckling. Risken hanteras genom att avslutningssamtal hos personalchefen på kommunledningskontoret Analys och uppföljning av dessa samtal för att hantera risken. Personalomsättning har för viss förvaltning kontrollerats genom indikatorer i målarbetet. Kompetensutvecklingsplaner och koncept för basutveckling har tagits fram och implementerats under året. Bedömningen är att utfallet är acceptabelt.

Risk- Hantera lön. Kontroll av rapportering av avvikelser avseende månadslön Exempelvis att all sjukfrånvaro har rapporterats, kontroll av att lönen redovisas rätt, samt kontroll av att samtliga lönefiler hämtas upp och läses in i ekonomisystemet. Avvikelser har noterats både när det gäller rapportering av avvikelser så som rätt redovisad lön. De avvikelser som noterats har åtgärdats men allt för många fel har upptäckts för att utfallet ska kunna bedömas som acceptabelt. Aktivitet för att släcka risken och ytterligare kontroller av processen rekommenderas för kommande kontroll år. Risken avseende ekonomifilen har släckts genom att detta sköts systematiskt av Tieto.

Risk – Utbetala lön. Kontrollera att lönehandläggare inte betalat ut lön till sig själva eller närstående. Kontrollen har genomförts utan anmärkning.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk att kommunen inte kan säkerhetsställa kompetensförsörjningen inom samtliga områden.
- Risk att kraven i det systematiska arbetsmiljöarbetet inte uppfylls.
- Risk att rehabilitering inte sker på ett korrekt sätt.
- Risk kopplat till brister i kompetensutveckling.
- Risk för hot och våld mot personal.
- Risk i lönehantering.
- Risk att kraven i det systematiska arbetsmiljöarbetet ej uppfylls.
- Risk att rehabilitering inte sker på korrekt sätt.
- Risk att tillbud inte rapporteras.
- Risk som uppstår till följd av hög sjukfrånvaro.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.

Stödja och utveckla den demokratiska processen

- Administrera nämndens/styrelsens verksamhet
- Hantera motioner
- Hantera medborgarförslag
- Genomföra allmänna val
- Genomföra medborgardialoger
- Hantera interpellationer och frågor

Kommentar

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk för att lagar och rutiner inte följs i den demokratiska processen. Kontroll har skett att lagar och rutiner följs enligt den demokratiska processen. Kontrollen är genomförd med acceptabelt utfall.

Risk – PUL (Personuppgiftslagen). Risk att PUL inte följs. Ersätts med nya dataskyddsförordningen 2018. För att kontrollera risken har utbildning i dataskyddsförordningen skett. Utfallet efter genomgång anses acceptabelt.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för att lagar och rutiner inte följs i den demokratiska processen
- Risk för att delegationsbeslut inte rapporterad och risk för att tagna beslut inte verkställs.
- Risk- Delegationsbeslut.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen är tillfredställande.

Tillhandahålla lokaler

- Beställa installation och funktion för telefoni och data
- Lösa verksamhetens behov av lokaler
- Arbeta med larm/styr och övervakning av fastigheter
- Genomföra uppdrag kring nybyggnation
- Överlämna entreprenad till Drift&service
- Hantera uppdrag på Drift&service
- Hyra ut lediga lokaler externt
- Hantera felanmälan
- Arbeta med energieffektivisering
- Planera underhåll av fastigheter

Kommentar

Lokalprocessens risker handlar främst om dolda fel, hyror, orationell lokalhantering samt överlämningen mellan byggprojekt och drift.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk för orationell hantering av lokaler. Att funktionen för att lösa verksamhetens lokalbehov inte är samlat hos fastighet kan leda till att samordningsvinster uteblir. Kontrollmomentet har påvisat att extern inhyring görs utan att fastighetsförvaltningen konsulteras i tidigt skede.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- Risk för dolda fel.
- Risk varierande fabrikatsflora
- Risk vid avsaknad av larm.
- Risk vid överlämning av byggprojekt till drift.
- Risk i felanmälan.
- Risk avtalade hyror.

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.

Tillhandahålla varor och tjänster

- Tillhandahålla vaktmästeritjänster
- Tillhandahålla telefonistjänster
- Upphandla telefoner och datorer
- Förvalta IT-system
- Lösa ärenden till helpdesk
- Hantera förändringar av IT-infrastrukturen

- Lösa verksamhetens behov av lokaler
- Hantera våra försäkringar
- Arbeta med inköp och upphandling
- Arbeta med skal- och personskydd
- Hantera kundbeställningar, leveranser och förråd
- Anskaffa material från leverantörer
- Planera och utföra städuppdrag
- Utföra transporter
- Underhålla, reparera och besiktiga fordon
- Köpa/leasa fordon och motorredskap
- Planera och leverera kostverksamhet

Kommentar

Främst handlar risker inom processen om inköp utanför avtal och överklagade upphandlingar.

Risker har identifierats och hanterats inom följande områden:

Risk att inköp inte sker enligt avtal. Det finns risk att inköp inte sker enligt de avtal som kommunen tecknat. Samtliga avtal finns inte samlade i systemstöd och vilka avtal som tecknats kanske inte är känt av de som gör inköp. Det finns risk för att tecknade avtal inte sägs upp i tid, omförhandlas eller förlängs så de återfinns på olika ställen och inte är samlade i systemstöd.

Risken har kontrollerats genom stickprover via leverantörsfakturor, uppföljningen av avtalstrohet tillsammans med upphandlingsenheten, att ingångna avtal finns registrerade i avtalsdatabasen.

Genomförda kontroller har påvisat avvikelser, återkoppling har gjorts till de berörda samt ledningsgrupper. De avtal som upptäckts inte varit registrerade i avtalsdatabasen har åtgärdats vid kontrolltillfället. Vissa kontrollmoment har inte genomförts på grund av tidsbrist.

Upphandlingsenhetens roll behöver tydliggöras, en rutin för hantering av inköp som inte följer avtal behöver arbetas fram. Aktiviteter har påbörjats för att möta de rekommendationer som framkommit i samband med granskningen av kommunens inköpsprocess som genomförts av kommunens förtroendevalda revisorer. Risken kvarstår och kommer hanteras vidare i kommande internkontrollplaner.

Utöver de risker som hanterats inom processen har nämnderna även identifierat risker där sannolikheten eller konsekvens för att risken skulle inträffa bedömts som mycket liten eller liten och har av den anledningen inte hanterats med kontroller i internkontrollplanen. Dessa listas nedan:

- *Risk för överklaganden.*
- *Risk transporter.*
- *Risk fordon.*
- *Risk brand i kemikalieförråd.*

Den samlade bedömningen är att den interna kontrollen inom processen har vissa brister. Bedömningen är dock att berörda nämnder själv korrigerar detta genom vidtagna kontrollmoment och aktiviteter. Kommunstyrelsen behöver inte agera i nuläget.

KOMMUNGEMENSAM VERKSAMHETSHANDBOK

Fastställt av |
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig
Redovisningschef Anna Johansson

Datum
2018-

(4)

Riktlinjer för intern kontroll (internkontroll)

Intern kontroll definieras som en process, där såväl den politiska ledningen, nämnderna och personal samverkar. Processen ska vara utformad så att kommunen med rimlig grad av säkerhet kan göra en avvägning mellan kontrollkostnad och kontrollnytta. Risker, det vill säga osäkerhet i kommunens framtida verksamhet och ekonomiska resultat ska lyftas upp och bedömas.

Vid bedömning av kontrollnytta ska inte endast ekonomiska faktorer vägas in, utan även vikten av att upprätthålla förtroendet för kommunens verksamhet hos olika intressenter.

En god intern kontroll ska tillse att:

- Kommunen har en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet vilket bland annat innebär att ha kontroll över ekonomi, prestationer och kvalitet samt att säkerhetsställa att fattade beslut verkställs och följs upp i förhållande till kommunens mål.
- Kommunen har tillförlitlig finansiell rapportering och information om kommunens verksamheter vilket innebär att nämnder och verksamhetsansvariga ska ha tillgång till rättvisande räkenskaper. Därutöver ingår en ändamålsenlig och tillförlitlig redovisning av kommunens prestationer avseende kvantitet och kvalitet samt övrig relevant information om kommunens verksamhet och resursandvändning.
- Kommunen har efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar samt interna regelverk samt ingångna avtal med olika parter.

Risakanalys

Kalmar kommun hanterar olika risker och för att hantera dessa ska nämnder systematiskt arbeta med riskanalyser. Ett systematiskt arbetssätt med riskanalyser ska öka riskmedvetenheten i kommunens verksamheter.

Nämnden ska som grund för sin styrning anta en riskanalys och därtill ansvara för att årligen utvärdera den. Om nämndens verksamhet eller andra omständigheter utvecklas så att riskbilden förändras ska en ny riskanalys genomföras.

Risakanalys är en självskattning och för att få ett så rättvisande resultat som möjligt är det en fördel om fler kompetenser samverkar. Riskanalysen innehåller fem riskkategorier.

Med utgångspunkt från nedanstående riskkategorier ska nämnderna göra en riskanalys. Risker kan inte alltid förhindras men det måste finnas en rimlig beredskap för hur de ska hanteras.

Stödprocessen skall hanteras i processgrupper med sakkunniga från varje förvaltning, sammankallande för gruppen är kommunledningskontoret. Risker som identifieras och bedöms i processgruppen blir obligatoriska risker för samtliga nämnder **att beakta**. ~~Till varje risk kopplas en eller flera kontrollmoment som säkerhetsställer att kontroller utförs och dokumenteras i tillräcklig omfattning inom varje nämnd. Vid behov kan nämnderna komplettera med ytterligare specifika risker/kontrollmoment utöver de risker/ kontrollmoment som identifierats i processgruppen.~~

Kalmar kommuns riskkategorier

Omvärldsrisk

Omvärldsrisker kan utgöras av större händelser som kan påverka nämndens verksamhet och mål.

Verksamhetsrisker

Verksamhetsriskerna är de risker som är kopplade till nämndernas mål, det vill säga vilka risker kan förhindra att nämnden når målen. Det är även viktigt att beakta de risker som finns att verksamheten inte bedrivs på ett effektivt sätt.

Legala risker

Legala risker utgörs av riskerna om nämnden inte följer gällande lagstiftning eller gällande regler i övrigt. Om nämnden inte efterlever gällande lagar och regler kan det få ekonomiska konsekvenser eller leda till att förtroendet skadas.

IT-risk

Brister i verksamhetens informationssystem och hantering kan få oönskade effekter och det är viktigt att definiera de system som har en avgörande betydelse för verksamheten.

Risker i rapportering

Risken för att räkenskaperna inte är rättvisande eller tillförlitliga i övrigt är en redovisningsrisk, alternativt bortfall av övrig relevant information vilket kan leda till att beslut fattas på felaktiga grunder.

Kalmar kommuns huvudprocesskarta

Ledningsprocesser

Fastställa mål och fördela resurser, organisera, leda och följa upp verksamhet.

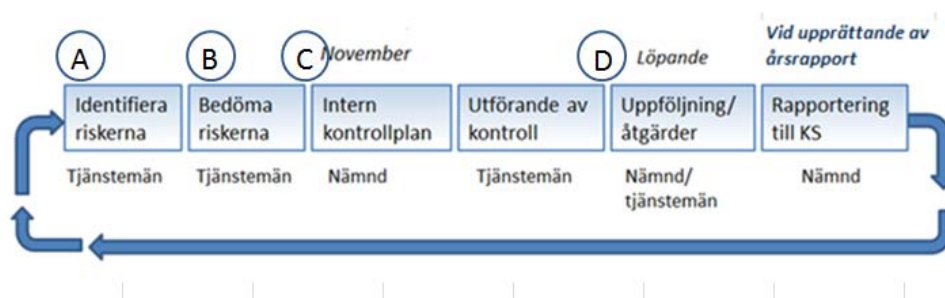
Huvudprocesser

Allmänt främja Kalmars näringsliv, bedriva samhällsskydd och säkerhetsarbete, bidra till individers utveckling och lärande, främja ett rikt kultur och fritidsliv, förvalta och utveckla det fysiska samhället, ansvara för vård, omsorg och sociala tjänster, värna om miljö och hälsa.

Stödprocesser

Hantera ekonomi, hantera ärende och dokument, informera och kommunicera, leverera IT-Stöd, rekrytera, utveckla och avveckla personal, stödja och utveckla den demokratiska processen, tillhandahålla lokaler, tillhandahålla varor och tjänster.

Metod för att utföra riskanalys

A. Identifiera riskerna

Identifiera de händelser/situationer som kan få konsekvenser för verksamheten utifrån respektive process och riskkategori. Fyll i händelser och skada/påverkan i Kalmar kommuns systemstöd för intern kontroll, Hypergene.

B. Bedöm riskerna

Bedöm sannolikheten för att skada/påverkan inträffar samt konsekvensen om skada/påverkan inträffar. Sannolikheten ska sedan multipliceras med konsekvensen som ger ett riskvärde.

Sannolikhet

Frågeställning: Hur stor är sannolikheten för att skada/påverkan inträffar?

1 poäng	Mycket liten	Kan hända med minst 10 års mellanrum
2 poäng	Liten	Kan hända med några års mellanrum
3 poäng	Stor	Kan hända några gånger om året
4 poäng	Mycket stor	Kan hända varje vecka

Konsekvens

Frågeställning: Vad är konsekvensen om skada/påverkan inträffar?

1 poäng	Mycket liten	Mindre skada eller påverkan
2 poäng	Liten	Begränsad skada eller påverkan
3 poäng	Stor	Allvarlig skada eller påverkan
4 poäng	Mycket stor	Mycket allvarlig skada eller påverkan

Beslut om åtgärder

Om *riskvärdet* blir 9 poäng eller högre eller om *konsekvensen* bedöms som 4:a, ska kontrollmoment alltid anges och i de fall risken redan inträffat vid riskanalysen skall en aktivitet för att åtgärda risken anges.

Riskvärderingen ska utgå från varje process och varje riskkategori var för sig och inte ställas mot varandra vid värdering av konsekvens.

C. Intern kontrollplan

Som ett resultat av genomförd riskanalys ska nämnden upprätta en intern kontrollplan och i planen anges de kontrollmoment och aktiviteter som ska syfta till att upptäcka samt undvika oavsiktliga eller avsiktliga fel i nämndens verksamheter

Den interna kontrollplanen med tillhörande riskanalys ska innehålla:

- Risk med beskrivning och riskvärdering (Exempel risk för att arbetsuppgifter inte blir utförda eller görs på ett felaktigt sätt).
- Riskkategori (Exempel verksamhetsrisk).
- Ansvarig (Exempel Erik Karlsson).
- Riskvärde med sannolikhet och konsekvens angivna (Exempel riskvärde 9, sannolikhet 3, konsekvens 3) samt motivering till angivna värden.
- Kontrollmoment/Titel (Exempel dokumentation av arbetsuppgifter).
- Beskrivning/Metod/Frekvens (Exempel enhetscheferna ansvarar för att väsentliga arbetsuppgifter dokumenteras och instruktioner upprättas. Genomgång och aktualitetskontroll samtliga befintliga rutiner.

D. Utförande av kontroller, uppföljning samt beslut om eventuella åtgärder av intern kontroll

All rapportering och rapportuppföljning ska ske med hjälp av Kalmar kommuns systemstöd för intern kontroll samt i enlighet med framtagen instruktioner i verksamhetshandboken; ”Hypergene - registrering och uppföljning av intern kontroll, riskanalys”.

- Nämnden följer upp den interna kontrollen löpande
- I samband med upprättande av nämnds årsrapport för det gångna året biläggs rapporten ”Internkontroll uppföljning – processer”
- Kommunstyrelsen får senast i maj en uppföljning av kommunledningskontoret med en samlad bedömning av nämndernas arbete med intern kontroll i de olika processerna. Rapporten ska också vid behov innehålla förslag på förbättringar.